“ICE-literacy”: evaluatie van de ‘ICE’ bij patiënten die niet vertrouwd zijn met dit concept.

Haio: COUCKUYT Liesbeth , KUL
Promotor: GOEDHUYS Jo , KUL
Praktijkopleider: GHILLEBERT Ivan

Context: De ‘ICE’ (Ideas – Concerns – Expectations) is een communicatieve tool die ons als jonge artsen aangeleerd wordt. Het is een concept die in elke consultatie van belang is onder de noemer van patiëntgerichte zorg, onder andere om tot een goede gedeelde beleidsbeslissing te kunnen komen (shared decision-making). De ‘ICE’ heeft, sinds de brede invoering van patiëntgerichte geneeskunde zo’n 50 jaar geleden, toch wel een evolutie gekend onder zowel artsen als patiënten.

Onderzoeksvraag: Ten eerste willen we de ‘ICE’ kaderen door te evalueren wat de bestaande literatuur over dit concept te bieden heeft. Daarnaast willen we nagaan welke indrukken het ICE-concept nalaat bij patiënten die het niet gewoon zijn op deze manier bevraagd te worden, in een huisartsenpraktijk waar deze ‘ICE-cultuur’ minder leeft. Tenslotte is het de bedoeling enkele suggesties te formuleren om de ‘ICE’-bevraging toegankelijker te maken naar patiënten toe.

Methode: Dit is een kwalitatieve studie, gebaseerd op een veldonderzoek met een vragenlijst rond de beleving van de ICE. Dit wordt door middel van een oriënterende literatuurstudie gekaderd binnen en gelinkt aan de bestaande literatuur hieromtrent.

Resultaten: De ‘ICE’ kent zijn plaats binnen patiëntgerichte zorg op meerdere vlakken, heeft ook (verborgen) voordelen, maar de toepassing ervan kent onder artsen en patiënten wel wat hinderpalen. Artsen, maar ook patiënten, leken in eerste instantie weigerachtig te staan ten opzichte van het concept. Wat patiënten betreft zorgt vooral het bevragen van ‘ideeën’ en ‘verwachtingen’ initieel voor weerstand en vragende blikken. Uit de vragenlijsten in het veldonderzoek blijkt echter dat dit soort communicatie uiteindelijk over het algemeen gefavoriseerd wordt. Het is duidelijk dat ook patiënten het belang van de ‘ICE’ binnen een patiëntgerichte aanpak inzien, waarbij zij de kans krijgen te participeren en met de arts te collaboreren, eerder dan een passieve rol aan te nemen.

Conclusie: Het concept van de ‘ICE’ is al decennia lang onderdeel van patiëntgerichte zorg. Het is een methode die oefening vraagt, maar die uiteindelijk wel zorgt voor voldoening bij zowel arts als patiënt. Het is opvallend hoe patiënten, ondanks de initiële lichte tegenstand bij velen, intuïtief goed begrijpen waarom de ‘ICE’ zo belangrijk is, namelijk de klacht blootleggen en de hele context van de patiënt waar mogelijk laten meespelen in het beleid.